

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Voorstel : Gespreksnotitie concernplan 2018-2021

Vergadering Algemeen Bestuur
d.d.: 23 november 2017

Agendapunt : A

Vertrouwelijk : Nee

Aan het Algemeen Bestuur,

Aangezien de looptijd van het Concernplan eindigt op 31 december a.s. is het wenselijk een nieuw Concernplan op te stellen dat richting geeft aan de focus voor de periode 2018 – 2021.

Het Algemeen bestuur heeft aangegeven dat het aan het nieuwe AB is, dat medio 2018 zal aantreden, om een concernplan vast te stellen voor de komende jaren. Het huidige AB wil een overdrachtsdocument aan het nieuwe AB voorleggen met daarin een advies over de richting waarin de ODZOB zich de komende jaren zou kunnen ontwikkelen, op basis waarvan het in 2018 aantredende nieuwe AB een Concernplan kan opstellen.

Om te komen tot een advies van het huidige AB wordt voorgesteld om met elkaar van gedachten te wisselen over (keuzes voor en dilemma's inzake) de toekomstige ontwikkeling, waarna in de vergadering van het AB in maart 2018 een advies aan het nieuwe AB in de vorm van een overdrachtsdocument kan worden vastgesteld.

In juni 2013 is de ODZOB van start gegaan. De ODZOB is opgericht vanuit de volgende gedachte: *Omgevingsdiensten, (OD's) zijn opgericht op basis van afspraken tussen Rijk, IPO en VNG. Een landelijk netwerk van 29 omgevingsdiensten moet de kwaliteit van de vergunningverlening aan bedrijven, het toezicht op vergunningen en de handhaving daarvan verhogen. Het kabinet vindt het belangrijk dat vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) overal op dezelfde manier verlopen. Via de omgevingsdiensten wil het kabinet versnippering van VTH-taken beperken en de kwaliteit van de uitvoering verhogen.*

Door de uitvoering van VTH-taken te centraliseren op regionaal niveau is de aanwezigheid van voldoende kennis beter geborgd en wordt de doortastendheid vergroot, aldus het kabinet.

De OD's wisselen onderling informatie uit en moeten opereren als één toezichthouder om uniformiteit te garanderen. Dat geeft de garantie dat bedrijven in het hele land gelijk worden

behandeld. Ook de samenwerking en informatie-uitwisseling met veiligheidsregio's, politie, OM en andere overheden moeten verbeteren door het optreden van de omgevingsdiensten.

Landelijk, en ook in deze regio, werd de vorming van de Omgevingsdiensten beschouwd als een 'van boven' opgelegde opdracht.

Met de vaststelling van de GR ODZOB was de vorming een feit en conform de GR, gebaseerd op de vanuit het Rijk opgedragen doelstelling, is een organisatie gebouwd die in staat is om het zogenaamde verplichte basistakenpakket voor de deelnemers uit te voeren evenals de daarmee nauw samenhangende verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De basistaken maken ca. 35% uit van het totale opdrachtvolume, de verzoektaken 65%. Minder dan 10% van de werkzaamheden voert de ODZOB uit voor niet-deelnemers, zoals andere gemeenten buiten de regio en andere omgevingsdiensten.

Deelnemers hechten er grote waarde aan dat de organisatie lean en mean¹ werkt, in de zin van efficiënt, en tegen zo laag mogelijke kosten.

In het nu vastgestelde concernplan 2014 - 2017 is de koers van de ODZOB in drie hoofdthema's samengevat: *Samenwerking, Kwaliteit en Toepassing van het gelijkheidsbeginsel (Level Playing Field). Daarbij moet bedacht worden dat het uiteindelijk gaat om de burgers, instellingen en bedrijven: zij dienen een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te garanderen en te ervaren. Zij dienen daar ook aan bij te dragen. Als de ODZOB daarbij voldoende adequate uitvoering toepast, met hoge kwaliteit, dan zijn indirect de verantwoordelijke overheden daar bij gebaat.*

De ODZOB opereert als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Dit partnerschap vraagt om een goede samenwerking en afstemming. Uitsluitend als deelnemers en medewerkers van de ODZOB het collectieve belang nastreven en als één "team" werken zal een optimaal resultaat worden bereikt.

In het onderzoek dat door Arena Consulting werd uitgevoerd werd geconcludeerd dat de ODZOB tijdens en direct na de start van de organisatie een stabiel organisatorisch en bedrijfsmatig fundament heeft gerealiseerd. De bedrijfsprocessen (primaire taken en administratief) zijn in de basis ingericht, de organisatie is qua informatievoorziening (planning en verantwoording) 'in control', de exploitatie is kloppend en er heeft voldoende integratie van de culturen van de 'latende organisaties' (provincie, gemeenten, SRE Milieudienst) plaatsgevonden.

Mede naar aanleiding van de door Arena Consulting gedane aanbeveling heeft de organisatie zich verder ontwikkeld en voert zij zowel het verplichte basistakenpakket voor de deelnemers uit alsook op verzoek van de deelnemers een pakket aan verzoektaken, conform de bij de oprichting meegegeven doelstelling voor de Omgevingsdiensten.

Extra aandacht voor relatiebeheer, innovatie, kwaliteitsontwikkeling en vooral ook samenwerking tussen en met de deelnemers heeft tot gevolg dat de ODZOB nu een door de deelnemers gedragen en ondersteunde organisatie is, waarvoor deelnemers zich verantwoordelijk voelen en waarbij ze zeer betrokken zijn.

Met als missie:

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

¹ Zie voor duiding van het begrip lean en mean de bijlage Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean

Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht.

De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

En als visie:

De ODZOB ontwikkelt zich als de vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers.

Inmiddels heeft de vorming, het doel en het takenpakket van de Omgevingsdiensten een wettelijke basis gekregen in het Besluit Omgevingsrecht (BOR). Het BOR maakt niet alleen een einde aan de onduidelijkheid over wat wel/niet basistaken zijn, ook is vastgelegd dat de bevoegde gezagen regionaal uitvoeringsbeleid voor de uitvoering van deze basistaken dienen op te stellen. Hierdoor wordt het Level Playing Field per regio gewaarborgd. Verder is in het BOR vastgelegd welke rol de omgevingsdiensten met hun schat aan "uitvoeringsinformatie" dienen te hebben in de Big8 oftewel de aansluiting tussen de (strategische) beleidscyclus en de operationele cyclus. Al deze kaders hebben forse impact gehad op de ontwikkeling van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten.

In bestuurlijke overleggen en werkconferenties is de afgelopen jaren diverse malen van gedachten gewisseld over de samenwerking tussen de deelnemers, en het vanuit die samenwerking in ontwikkeling zijnde gezamenlijke en uniforme uitvoering kaders en uitvoeringsprogramma. Ook is gezamenlijk geconcludeerd (o.a. in een werkconferentie op 15 oktober 2015) dat de organisatie niet alleen een uitvoeringsdienst is maar ook de deelnemers adviseert bij het op te stellen VTH-beleid en daaruit voortvloeiend uitvoeringsbeleid. Daarmee is een duidelijke koers gekozen.

Wat zijn nu de belangrijkste aandachtspunten bij opstellen van een nieuw concernplan?

Ter voorbereiding daarop stellen we voor het volgende te bespreken:

1. Wordt waar we nu staan door de deelnemers ook zo ervaren.
2. De verdere ontwikkeling kan worden gebundeld binnen de volgende onderwerpen:
 - a. Voortdurende ontwikkeling ten aanzien van kwaliteit en efficiency van de dienstverlening.
 - b. Samenwerking in de regio door samenwerking tussen de deelnemers, die mede vorm krijgt binnen de uitvoering van de dienstverlening binnen de ODZOB.
 - c. Leveren van een bijdrage binnen de beleidscyclus VTH.
 - d. Samen met de deelnemers zorgdragen voor de voorbereiding op en de uitvoering van de Omgevingswet en het daarbij behorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).
 - e. Intensivering samenwerking met partners als GGD, VR, Waterschappen, etc.

Ad 1:

Waar staan we nu.

De ODZOB heeft sinds de start een forse ontwikkeling doorgemaakt van een dienst die producten (vergunningen, toezicht) op 22 verschillende manieren leverde (voor 22 opdrachtgevers), naar een dienst die met kennis van en gevoel voor de lokale en regionale "couleur locale" in nauwe

samenwerking met de deelnemers tot efficiënte, gestandaardiseerde en kwalitatief hoogwaardige VTH-producten levert en integrale adviezen geeft op het brede speelveld van het fysieke domein. De meeste deelnemers hebben alle uitvoeringskennis op het gebied van VTH-milieu volledig bij de ODZOB neergelegd, en beschouwen de ODZOB als hun verlengstuk, hun “afdeling op afstand” voor alle vraagstukken die op dat gebied spelen. Steeds vaker worden ook bouwtekeningen en RO-adviezen door deelnemers bij de ODZOB neergelegd. Dit maakt dat de kennis en expertise bij ODZOB steeds breder, maar ook specialistischer wordt, waar álle deelnemers hun voordeel mee kunnen doen

Samenvattend:

- Een stevig fundament met uitvoering van alle basistaken² voor alle deelnemers.
- De uitvoering van VTH-verzoektaken die in het verlengde staan van de basistaken.
- Ontsluiten van opgedane uitvoeringskennis, en advisering in het Wabo (gerelateerde) domein, o.a. ter bevordering van het sluiten van de beleidscyclus.

Ad 2a:

Voortdurende ontwikkeling ten aanzien van kwaliteit en efficiency van de dienstverlening.

De verdere ontwikkeling van de kwaliteit en efficiency van de organisatie

- Standaardisatie van processen, eenduidig mandaat van alle deelnemers
- Investeren in voldoende capaciteit met de juiste kwaliteit (kwaliteitscriteria)
- ICT/ontsluiting en koppeling van informatie van ODZOB aan informatie van deelnemers en ketenpartners
- Basisregistraties op orde (inrichtingenbestand)
- Informatie- en risicogericht werken.

De uitdaging is het vinden van een gedragen balans tussen hoge kwaliteit en zeer hoge efficiency. Het leveren van veel maatwerk gaat niet samen met het zijn van een zeer efficiënte dienst. Het leveren van kwaliteit laat zich niet altijd verenigen met zeer hoge productie en standaardisatie.

Ad 2b:

Samenwerking in de regio door samenwerking tussen de deelnemers, die mede vorm krijgt binnen de uitvoering van de dienstverlening binnen de ODZOB.

In het Besluit Omgevingsrecht zijn (in hoofdstuk 7.2) procescriteria opgenomen die invulling geven aan de BIG-8. De BIG-8 koppelt de strategische beleidscyclus aan de operationele cyclus.

Het BOR verwacht van de deelnemers dat ze gezamenlijke strategische keuzes maken en doelen formuleren (wat gaan we regionaal aanpakken). Verder kunnen we gezamenlijk bepalen hoe we de uitvoering inrichten. De ODZOB faciliteert deze projecten en krijgt daarmee input voor de organisatie van de operationele cyclus. De deelnemers nemen deze input en input vanuit de inhoudelijke informatie van de ODZOB mee in hun eigen lokale beleid (strategische cyclus).

Ad 2c:

Leveren van een bijdrage binnen de beleidscyclus VTH.

De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit met het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

² Zie de bijlage Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean

Het leidend principe van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is hier van afgeleid, namelijk: SAMEN zorgen voor een balans tussen ondernemen en een veilige & gezonde leefomgeving. De kernwaarde in één woord is: Omgevingskwaliteit.

De ODZOB heeft 24 van de 26 deskundigheidsgebieden uit de kwaliteitscriteria in huis die nodig zijn voor het zorgen voor deze balans. Zowel de uitvoering van de basistaken VTH, als de verzoektaken dragen bij aan de omgevingskwaliteit in de regio. De bundeling van al deze deskundigheid, alsmede de informatie en data die voortvloeien uit deze taakuitvoering worden ingezet en ontsloten voor de integrale en de proactieve benadering waar de uitvoering van de Omgevingswet om vraagt. De kracht van de ODZOB zit bij beschikbaarheid van data en informatie vooral ook in de analyse van de uitvoeringsinformatie, ook na veredeling, en het daaropvolgende advies voor strategie en prioritering.

In de beleidscyclus van het formuleren van beleid voor de fysieke leefomgeving, naar uitvoering van het beleid, monitoring en evaluatie tot het herformuleren en bijstellen van beleid, levert de ODZOB een belangrijke bijdrage aan het (her)formuleren van beleid. Immers de ODZOB voert voor de deelnemers een groot deel van het uitvoeringsprogramma uit en kan daardoor een bijdrage leveren aan monitoring en evaluatie.

Ad 2d:

Samen met de deelnemers zorgdragen voor de voorbereiding op en de uitvoering van de Omgevingswet en het daarbij behorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

De Omgevingswet geeft input aan de tendens om meer verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers en omwonenden te leggen. Dat vraagt om een andere benadering waarbij participatie een belangrijk instrument is. Dat betekent dat belanghebbenden in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij afwegingsprocessen, zowel bij het formuleren van beleid als bij de uitvoering van het beleid. Voor de ODZOB zal dit een groter beroep doen op adviesvaardigheden en competenties als omgevingsbewustzijn. Tegelijk zal een verschuiving plaatsvinden van vergunningen naar meldingen, en zal meer gevraagd worden van toezicht en handhaving. Ook hierbij heeft de inzet van deskundigheid van de ODZOB en het gebruik van informatie en data een belangrijke toegevoegde waarde.

Samenwerking bij de Omgevingswet is een sleutelwoord. De ODZOB werkt niet alleen, maar in partnership met alle deelnemers en de collega gemeenschappelijke regelingen GGD, VRBZO en Metropoolregio, waarbij elke partner vanuit zijn eigen specifieke rol en deskundigheid bijdraagt aan een netwerkorganisatie ter invulling van taken die in het teken staan van het gemeenschappelijke doel van de Omgevingswet. Het leidend principe van de ODZOB is daarbij het vinden van een balans tussen ondernemen, dingen mogelijk maken, en de gezonde en veilige leefomgeving.

Gelet op de invoering van de Omgevingswet per 1/1/2021 dient er een fundamenteel gesprek gevoerd te worden met de deelnemers over een optimale taakverdeling tussen ODZOB en deelnemers gelet op de vereisten van de Omgevingswet. Deze taakverdeling geeft verder richting aan de organisatie.

Ad 2e:

Intensivering samenwerking met partners als GGD, VR, Waterschappen, etc..

Samenwerking is niet alleen het sleutelwoord bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Ook het huidige werk verlangt een samenwerking met GGD, VRBZO, Waterschappen, Metropoolregio, politie en OM, rijksinspecties en andere partners.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Een goede samenwerking en afstemming leidt tot een efficiëntere en effectievere aanpak van maatschappelijke problemen. Een actueel voorbeeld is de ondermijnende criminaliteit. Door de gebundelde kennis van onder meer Belastingdienst, Omgevingsdienst, Openbaar Ministerie en Regionaal Informatie- en Expertisecentrum is er nu bestuurlijke aandacht voor.

Wij stellen u voor over de volgende aandachtspunten van gedachten te wisselen:

1. Wordt waar we nu staan door de deelnemers ook zo ervaren:
 - a. Waar we nu staan

2. De verdere ontwikkeling kan worden gebundeld binnen de volgende onderwerpen:
 - a. Voortdurende ontwikkeling ten aanzien van kwaliteit en efficiency van de dienstverlening
 - b. Samenwerking in de regio door samenwerking tussen de deelnemers, die mede vorm krijgt binnen de uitvoering van de dienstverlening binnen de ODZOB
 - c. Leveren van een bijdrage binnen de beleidscyclus VTH
 - d. Samen met de deelnemers zorgdragen voor de voorbereiding op en de uitvoering van de Omgevingswet en het daarbij behorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)
 - e. Intensivering samenwerking met partners als GGD, VR, Waterschappen, etc.

Eindhoven, 2 november 2017

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant,

W.J.F. van der Rijt-van der Kruis
Voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

Bijlage(n): Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean